

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:

на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
лярів або 12 рублів; з висылкою
щодня 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотяків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Оссолинських ч. 11. партер
(фронт від ул. Тихої). Експеди-
ція місцева в Агенції Соколов-
ського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
попередню застерогу.

Рекламації лише неопечат
є вільні від порта. — Оповіст
звичайні приймають ся по ц.
20 с. від стрічки, а в „Надіс-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesеня по 30 сот. від стрічки

„Антиукраїньство“.

На клевети і напасти, які так обильно
розсипало „Діло“ по статтях п. з. „Наші хри-
стіянські суспільники“, явила ся в нашій час-
описи основна відповідь, о скільки розходило
ся о личні напасти, вислані під адресою
радн. дв. Ол. Барвіньського, д-ра К. Студинського
і д-ра Осипа Маковея.

Але побіч цих личних нападів стрічає-
мо ще докори під адресою християнсько-суспіль-
ної організації, яких не годить ся легко-
важити.

До таких замітів належить між иншим
сей, що бутьо би християнсько-суспільна ор-
ганізація була антиукраїнською. Сему
замітові присвячуємо нині кілька слів.

„Діло“ пише в 208 числі так:

„Поминаємо ту величезну шкоду, яка для
української справи вийде через підірване і о-
слаблене нині найсильнішої партії українсь-
кої, одинокі, яка має репрезентацію, що
може забирати іменем українства голос
перед Європою і що своєю діяльністю і бо-
ротьбою дійсно вже зуміла поставити справу
ту на ширшій державній становищі, помпав-
мо, що лише хіба тяжкий ворог українства
може кидати в ту партію, в так многоважну
хвилю огню братоубийчої боротьби та стара-
тись відбити її супроти ворогів і супроти сві-
та вагу і значіння одинокі української репре-
зентації...“

„Діло“ поминає сі докори, але ми їх по-
минати не хочемо і не думаємо, хоть би то-
му, що ними хоче „Діло“ покрити провини
власного національно-демократичного табору.
Бо хіба ніхто не умів так зручно і уєвшо
підирвати значіння „найсильнішої партії украї-
нської“ як самі національні демократи. До
заряду партії і до самої організації впустили
національні демократи всякі радикальні еле-
менти, які український парламентарний клуб
перед Європою компромітували. Нагадаємо,
що пос. Трильовский своєю гідкою промовою
про розпорюване жолудків Боснійців осьмішив
нас перед Європою, а его промова була немов-
би замовлена на те, щоби ударемити споді-
вані придбави українського клубу. А сей Три-
льовский був членом українського клубу. На-

гадаємо ще й медвежу прислугу, яку висвід-
чив український молодежи пос. Петрицкий
своєю грубо безтактною промовою проти га-
лицьких судів взагалі, якою обнизив в додатку
повагу українського клубу. А всякі Старухи
чи приносять рівнож честь українській репре-
зентації? А такі дармоїди, як проф. Колесеа,
неспосібні до ніякої поважної роботи, а за те
надуті як мішки та в додатку з нечуваними
амбіціями, чи не є колами, що підривають
значіння клубу? І коли вже нині ся українська
репрезентація у Відні не є одинокі, то за се
треба винувати не кого иншого а
„приятелів“ українського клубу, дра Триль-
овського, Лагодинського, Льва Бачинського і т.
п. І чим же тут провинили ся християнські
суспільники, в яких радн. дв. Барвіньский дав
стілко доказів карности і самовідреченя в ча-
сах своєї парламентарної діяльності?

Хто однак так поставить справу, як на-
ціональні демократи, що перед виборами го-
тові були єднати ся і єднали ся не лише з ра-
дикалами і соціалістами, але навіть з соці-
стами, — сей всюди буде бачити ворогів, ли-
ше не в найблизшій оточеню, лише не серед
себе та тих „приятелів“ що після виборів ко-
пнули его ногою.

Коли однак „Діло“ пише дальше, що
„христ-суспільна партія несе розднане з бра-
тами на Україні“, бо „ціла рос. Україна уста-
ми преси заявила ся сильно і рішучо проти
програми і проти кирилі хр.-суспільників“, —
то против сего мусимо як найбільше рішучо
застережи ся.

В єднаню з Україною наша сила і буду-
чища! На се вказували ми нераз і саме на
діяльності радн. двора Барвіньського міг би
кождий безсторонний чоловік пересвідчити
ся, що він сю справу розумів надто добре і
своїми висновками з Українцями такому єд-
наню висвідчив чималу прислугу. Може бути,
що „Діло“ не один крок радн. двора Барвінь-
ського не подобає ся, як не припадають єму
до вподоби „часи Куліша і Кониського“, але
се хіба нічого не доводить, бо так само не
було єднане Барвіньського з Україною по ку-
тру офіційній Росії, яка останньому зборо-
нила приїзду на Україну. Може би з остан-
ного факту уміло „Діло“ щось вивискувати,
як би взагалі у авторів пасквілю „Наші хри-

стіянські суспільники“ була добра воля, оці-
нювати противника совісно і без упереджень.
А колиб „Діло“ заглянуло до читанок радн.
двора Барвіньського, до „Віймків з українсь-
ко-русского письменства“, до его огля-
дів нашої літератури, то пересвідчило би ся,
з якими симпатіями до сего єднаня з Украї-
ною він відніс ся і кілько добра він на педа-
гогічнім полі зробив!

Однак правда, до одного „злочину“ хри-
стіянські суспільники можуть признати ся.
Ми не кидали необдуманих кличів, що центр
нашого життя переносимо у Київ, як се робило
„Діло“. Ми не кидали такого клича, бо не
підємо там, де на нас кують кайдани, а оста-
немо в нашім доробком тут в Австрії, де ма-
ємо захист для нашого культурного розвою і
де находили приют для своєї літературної і
наукової праці брата з України! Не кидали
ми такого клича і не кинемо, бо він злочин-
ний, бо він убийчий для наших стремльнв, а
топорцем московских сокир стати не хочемо
і не думаємо! І хто тут сміє докорати нам
„антиукраїньством“? — „Діло“ зі своїм не-
обдуманим кличом?..

І хоть стоїмо на становищі сего духо-
вого і культурного єднаня, то з другої сторо-
ни не накидаємо ніколи нашим закордонним
братям ніяких політичних вказівок, хоть би
тому, що они самі найкраспе будуть знати,
якою дорогою серед тяжких відносин в сій
або иншій справі ступати мають. Не гріх нам
навіть признати ся, що задля тяжких умов на
Україні, ми у їх відносинах не все визнаємо
ся. А що навіть інтелігентні закордонні брата
про наші, галицькі відносини не мають поня-
тя, се мали ми нагоду вказати у відповіді
на балаканку п. Сергія Єфремова. І як не на-
кидаємо наших гадок братям з України, так
з другої сторони ми зневолені застеречи ся,
щоби они визначували нам шляхи нашого на-
родного життя в Галичині.

А впрочім ті протести против християнсь-
ко-суспільної організації на Україні ще тому
для нас дивовижними, бо викликає їх своїми
інформаціями в „Раді“ п. Лозинський, який
з християнством вже давно пірвав всякі зв'я-
зи і який своїми богохульними помічаннями в
„Ділі“ на тему Матері Божої, довів до обни-

ження значіння самого „Діла“, а через него та-
кож національно-демократичного табору.

І ми не дивуємо ся навіть „Ділові“, яке
впевняє своїх невибагливих читачів, що „хри-
стіянсько-суспільна організація виступає з
прапором реакції, який викликає на
Україні одностайний голос обуреня“, бо се та-
ка сама напасть, як багато инших, якими
„Діло“ уживає собі на „християнських-суспіль-
никах“.

Числіть ся, панове з „Діла“ зі словами!
Бризнути болотом легко, але справа єднаня
з Україною за важна, щоби до неї треба було
примішувати болото з національно-демокра-
тичної фабрики.

Попис.

(Редакції „Ниви“ в альбом).

Недавно вийшла друком в Станиславові
брошура о. дра Франца Шепковича, крпшоша-
нина станиславівської капітули п. з. „В імя
правди“, на яку накинulo ся не лишень „Ді-
ло“, що виразно, хоть безосновно посуджує
о ві авторство еп. Хомішина, але й „Нива“.

Провиступ „Ниви“ одержали ми замітки о.
І. Плавюка, які передаємо на сім місці. Не
закриває ся о. Плавюк ніякими анонімами, як
се робить автор „критики“ в „Ниві“, тому мі-
стимо й его замітки, хотьби лише на доказ,
що думає святик про роботу своїх товари-
шів по званю.

* * *

„Въ своя приїде и свои его не пріяна“, а
висловом сего є 18. число „Ниви“, часописи
присвяченої справам церковним і суспільним.
Повні дві кінцеві картки се „фахова“ оцінка
книжки. Перечитав я єї, і довший час не міг
собі здати справи з того, що щось подібного
поміщено в католицькій, а ва жаль, ще в до-
датку становім органі духовенства. Розумію,
що комусь може удати ся праця, або зовсім
добре, або слабо, або — беручи шкільну но-
ту — таки недостаточно. Но знаю і то, що
учитель даючи кому лиху ноту, підчеркує не-
добре написані слова, чи хібно устільзовані
реченя. Не так „Нива“.

Гю де Мопасан.

Чорт.

При ліжку умираючої матери стояв муж-
жик, а біля него лікар. Стара була спокійна
та бліда. Она здала ся на Божу волю і спо-
глядала на обох, та прислухувала ся їх бесіді.
Мала умерти; але она не противила ся судьбі,
бо і на неї мала вже раз прийти черга. Она
мала вже дев'ятьдесят два роки.

Крізь вікно і отворені двері продирали
ся теплі промінні сонця і падали на нерівну,
глиною висмаровану підлогу, яку утоптали чо-
тири генерації „босаків“ своїми пятами. Теп-
лий вітерець повівся лагідно і заносив до ко-
мнати на своїх крильцях запах трави, збіжа
та листків, спалених горячими проміннями
сонця. Пильні скакунці цвирікали, неваче би
ходило їм о те, щоби дістати хрипку; она о
живляла своїм концертом природу.

Лікар промовив голосніше:

— Гоноре! Ви не можете лишити своєї
матери самої в такому стані. Она може кождої
хвилини сконати!

Мужик повторив зі смутком:

— А леж я мушу звозити збіже до сто-
дови; і так лежить уже за довго в полі. Теп-
пер саме на се пора. А що ви, мамо, на се
скажете?

А умираюча старуха, що і тепер ще бу-

ла скупою, притакувала головою і казала си-
нови звозити збіже; она умре собі спокійно.

Але розгніваний лікар тупнув ногою.

— Тож ви престак! Я на се не позва-
ляю, розумієте! Як мусите конче нині звози-
ти збіже, то йдіть по стару Рапетову, нехай
она пильнує слабої. Я так хочу, розумієте! А
коли мене не послухаєте, то зятяте собі, що
як захоруете, я не буду доглядати вас, а тоді
згинете, як собака, розумієте?!

Високий, худий, мужик о повільних ру-
хах, занепокоєний з одної сторони грізними
словами лікаря, а з другої жалуючи грошай,
числив, надумував ся, доки вінци не спитав:

— А кілько бере та Рапетова?

Лікар крикнув:

— А я звідки маю се знати? То зале-
жить від сього, як довго буде пильнувати.
Згодить ся з нею. Але за годину має она вже
тут бути, розумієте, чи ні?!

Мужик рішав ся.

— Йду, йду, не маєте чого гнівати ся,
пане доктор!

Лікар обізвав ся ще раз на відхіднім до
него:

— Добре, добре, лише уважайте, що
жартів зі мною нема!

Коли лікар вийшов, звернув ся син до
умираючої матери і сказав рішучо:

— Га! коли сей каже, то треба піти по
Рапетову; зараз верну ся.

Стара Рапетова стерегла в селі і в цілій
околиці умерлих і умираючих. А коли обши-
ла мерців в полотно, з якого не сміли вий-
ти, вертала ся з поворотом домів, та прасу-
вала біле, але вже для живих. Була зморще-
на, неваче зівяле яблуко, злісна, задрисна,
скува і зігнула в четверо. А про ніщо инше
не говорила, як лише про тих умерлих людей,
яких пильнувала і про ріжні недуги, які ба-
чила на свої власні очі. А оповідала про все
так точно, як мисливий про свої прагоди.

Коли Гоноре Бонтеме прийшов до Рапе-
тової, она розпускала тоді синю фарбку у
воді.

Добрий день вам, пані Рапетова — сказав
— що чувати коло вас нового?

Она звернула ся до нього і промовила:

— Всьо старе, всьо старе. А що у вас?

— У мене всьо добре, тільки щось з
мамою..

— З мамою?

— Та так!

— А щож вашій мамі?

— От йно туй-туй заберуть ся на тамтой
світ.

Стара витягнула сині руки з води, а про-
зрачні каплі спливали з пальців.

Жалючки спитала ся:

— То вже з ними так эле?

— Та доктор каже, що може не дїждуть
завтрішної днини.

— Ну, то значить ся, з ними вже ду-
же эле!

Гоноре надумував ся. Хотів звести роз-
мову на свою просьбу. А що нічого більше
не приходило єму на гадку, тому промовів в
одній хвилі:

— Кілько ви хотіли би за се, як би си-
дїли при ній аж до кінця? — А знаєте, що я
не богач. Я не маю навіть за що слуги у се-
бе держати, а через надмірну працю мати за-
недужала. Працювала она за десятьох, мимо
того, що має вже дев'ятьдесят два роки.

Рапетова відповіла поважно, та поволи:
є дві ціни: сорок су за день, а три франки
за ніч для богатих, а двадцять су за день і
сорок за ніч для біднійших. Ви будете плати-
ти мені двадцять і сорок.

Гоноре задумав ся. Він знав добре, що
его мати є витривала та сильна, тому думав,
що боротьба між житем, а смертю могла би
проволічи ся у неї яких вісім днів проти осу-
ду лікаря.

Він заявив рішучо:

— Ні! Я хочу, щоби ви мені сказали ці-
ну за все, аж до кінця. Доктор і так сказав,
що стара довго не потягне. Коли так буде,
то ваша користь, а моя страта. А коли пожив
довше, то буде моя користь, а ваша страта.

Рапетова споглянула здивована на него.
До тепер ніколи не годила ся она на подібний
спосіб, тому не знала що відповісти. Опісля

Она на вступі заявляє, що Преосвященний Григорій прочитавши книжку може зовсім совісно сказати: „Боже, оборони мене перед такими приятелями, бо від ворогів сам оборону ся“, — а я ще совісніше мігби сказати: „Боже, хорони нас від таких станових-церковних органів, як „Нива“, бо з ворогами вже якось собі порадимо“.

Нива уважає невмісним „вдавати ся в подрібний розбір публікації о. Щепковича, бо она на те не заслугоє“, за те зовсім вмісною річею уважала „по козацьки“ на чотирох бітих сторонах виставляти собі таке свідощтво убожества, від якого лице паленіє з сорому. Що собі погодять другі, нам чужі, нам ворожі люди, коли прочитають таку нечувано прикру публікацію.

Критик, прибравши тогу pluralis majestatis, протестує „як найенергійніше проти нездорової пресви наших часів, слідної у деяких „вибранців неба“), членів нашого клиру, що до узурпованя для себе розуміння католицизму“. І тут приходиться мені як найенергійніше зазначити, що коли критик без критики важив ся подібну „критику“ написати, а „Нива“ помістити, то они на католицизмі зовсім не розуміють ся, бо інакше не дозволили би они (маючи до того спроможність і часопиць в своїх руках) топтати закон Христа, поневіряти честь Его Намісника і ті особи, що в Их обороні виступають. А свої твердження, що они на католицизмі не розуміють ся, — піддержують їх власними аргументами, що они лиш здвигают раменами, читаючи дотичні статі в „Руслані“, — бо деж сліпому розправляти о красках!...

„Не узурпуємо собі виключного розуміння знеслої, широкої, здорової, святої ідеї католицизму“ — но коли ви ту ідею так розумієте, а до того що гірше в такий неморальний спосіб пропагандує, то нам нічого иншого не лишає ся, лиш з всеї сили закликати: „С х а м е н і т ь с я!“

Критик — не в тім битий — знає на віть укладати загадки, но якісь такі карколомні, що і цілий „редакційний Комітет“, не то маломісточковий смертник не міг би Их розв'язати. Прошу послухати. Нива пише: „Ніхто не перечить, що стан дівства єсть совершеннійший, чим стан супружний. Се знає кожний християнин“. Але кожний знає, що не можна на так сказати, як сказав шан. автор (о. Щепкович): „Тайна супружества єсть свята, однак стан чистоти є святийший і висший“. Ніби, — як то розуміти, що то, що є совершенніше, не є святийше! І ти, шан. критику, мав лице щось подібного писати? А ти, редакціє, мала чоло щось подібного помі-

1) Протестує проти такої фрази, бо divina dīvine tractanda sunt, й критик а тимбільше „Нива“ яко маральне тіло, повинна також туди зачисляти ся.

2) То ще велике питанє, а коли-би той християнин прочитав дотичне число Ниви, то не дуже великої охоти набрав би до того совершеннійшого стану.

прийшло їй на гадку, що він хоче може собі з неї записати.

Не можу тепер вам нічого сказати, доки не побачу хорої.

— Ну, то ходіть зі мною.

Сейчас обтерла она руки і пішла з ним. По дорозі не розмовляли они між собою. Она ішла скоро дрібним кроком, він знова витягав свої ноги, неначе би хотів перескочити через потік.

Сонце пекло, а корови, що лежали на поли, підносили голови і видавали слабі голоси неначе би просили о свіжій траву.

Доцперва недалеко дому промуркотів Гоноре:

— А як би так було вже само з себе скінчило ся?

А ті слова виводили неясне бажанє, якогю він бажав собі.

Однак стара не сконала.

Она лежала на плечах в берлозі. Руки спочивали на колдрі з фіолетової матерії, ті страшно худі, обнажені руки, подібні до екзотичних звірят. Она їх затянула наслідком ревматизму, утоми і праці, яку протягом життя виконувала.

Рапетова приближила ся до хорої і поглянула на її лице. Она взяла її за живчик опукала, запитала о дрібницю, щоби почувти її голос, а описля придвигляла ся їй знова з увагою і вийшла з Гоноре. Була рішучо пересвідчена, що стара не пережить ночи.

(Конець буде).

щати? І все те в додатку містити ще грубим відмінним друком? І ви розумієте ту св'яту ідею католицизму? Що собі подумала би наша духовна власть, коли довідала би ся про дотичний уступ станового органу духовенства? Катехизм в руки, учені недоуки!

„Нива“ пише, що „не вільно о. Щепковичови образити жонатого священства“. Я також жонатий, і мені в тім стані дуже добре, но прочитавши книжку о. д-ра Щепковича, я „як жонатий“ зовсім не образив ся, а противно много з неї скористав. „Нива“ каже: „на безпідставне недоцінюване наших заслуг, на обиджуване себе нікому не позволюмо!“ — Ну! ну! За те махають, але лише пальцем в чоботі редактори „Ниви“ на всі „безпідставні недоцінюваня і визиваючі обиди духовенства“ в „Громадскім Голосі“, „Землі-Волі“ etc. Або нехай той пробує мати свій відмінний погляд, а не той, що єму накіне солоденьке „Діло“ а тоді „не позволю себе обиджати!“ То певна річ, що за таку критику (як отся в „Ниві“), они ще тебе поглядять по личку і нагородять довготриваючими оплесками!

Здержи ся, шан. критику, з киданєм „напятнованя о. Щепковича за недостачу пієтизму до культурного доробку свого народа!“ Сей пієтизм має тоді місце, коли на тім доробку видніє пято Христа, а таким кожний мусить дорожити! Можна бути патриотом-ревнуном на внї, а внутр пустиня, но стократ більший патриот той, що працює для свого народа на основі Христового світтогляду.

„Ad captandam benevolentiam“ синедрионів, не покидай ся на такі інституції як „Рідна Школа“. Они можуть бути і є нає дорогі! П. проф. Сальо, здає ся мені, більше мені знакомий з найкрасших черт, як тобі! Він учив мене повних вісім літ, я будував ся его приміром, коли він ніколи не опускав ескорт, до яких не все був обов'язаний, та его точним учащанєм на богослуженя. Строгий в вимаганю, но душа для молодежи була щара і прихильна! — Но чи вже з того титулу не можна себе спитати, а що буде, як педагогі в роді Копичинецького суплента скажуть, чи єму, чи до него подібному, подати ся в відпустку, бо они задофані в поглядах, не поступові з духом часу?

І ти, патриоте критику, і я, не перечимо того факту, що наша „Просвіта“ двигнена на передове місце головно працею священства і що она має величезні заслуги. А чи ти дост. критику, міг би так прилюдно і совісно присягнути, що та нами на ноги поставлена інституція, в вітім ніколи не провинила ся супроти Церкви і її слуг? Коли так, — то шкода кожного слова!

„Немало вражає „Ниву“ осудженє давнійшої духовної семінарії. Не підлежить сумнівою, що і нема чим так дуже дорожити. Як некомпетентний, не беру ся рішати сего питаня, чи Преосвященніи Константин і Григорій завдячують лиш виключно семінарії своєю теперішню гідність. А вкінці! Фарисеї! Лицеміри! Ви самі не давно, під близким вам псевдонімом „Ярослав Юлев“ писали „Спомини з семінарицького життя“, які ще тепер цитують мей мій директор-Поляк, а тут других за критику і слова правди осуджуєте?!

Що тичить ся „натяків, нападів і уваг, зверненя на адресу „Ниви“ печатаних в „Руслані“, які в нїби то „mit einer guten Miene“ хочете збути згїрдною мовчанкою — то я заявляю, що ви повинні були взяти собі їх до сердца, а коли сего не зробили, то ви уперті, неоправні, вам годить ся пригадати грізне мemento: „Diabolicum est in errore perseverare“!

Не запевняйте нас, — бо ми не такі наївні, — що дотично „приналежности“ духовенства до касина, можете покликати ся на наукові авторитети фахових моралістів, професорів університета!“ Се питанє обговорювано між „Русланом“ а „Нивою“, зглядно їх дописувателями. Преосвященний Владика Григорій був тут зовсім на боці! І ви, маючи такі „фахові“ аргументи тримали їх в теці, а самі писали щось такого, за що стринули ся з слухними негодованями певної часті духовенства! От! чиста шопка!

Що до виразів, яких ужив о. Щепкович, а які так немילו вражають ваші делікатні слухи, то треба зазначити, що може они деколи за „острі“, но они саме яскраво оцінюють дотичні місця книжки. „Нива“ радить авторови більше християнської любови, а в практиці, своєю „критикою“ доказує, як она по католицьки ту християнську любов розуміє! Tableau!

Безіменний критик закидає авторови „В імя правди“ „грубі промахи проти найосновнійших правил льогіки“. А сам ті грубі промахи так ясно висвітлює, що не „бере ся входити в подрібний розбір публікації“, бо може (я так припускаю) вийшло би з того, що він і в найосновнійших правилах льогіки є „tabula rasa“.

І сего не беру ся рішати, чи о. Щепкович зробив Преосвященному Григорію медвежу прислугу, можу лиш сконстатувати, що критик, тим більше „Нива“ своєю дописню зробили медвежу прислугу всему загалови священства, в виду чого відмовляємо їм всякої компетенції що до заступства всего загалу нашого священства.

Зовсім ясною є річею „якого лиха о. Щепкович порозсилав свою книжку („поронений плід“) (дуже влучний вираз на теперішню редакцію „Ниви“) враз з чеками кождському священникови, щоби священник — як счоче — собі її набув, і післав за неї належність враз з добровільним датком на „Дівочий Інститут під зарядом СС. Василянко в Станіславові“; а як не счоче, щоби звернув книжку авторови.

Конець кінцем критик повинен був підписати ся (як се мало місце дотепер в „Ниві“), а не зробив сего тепер, то пропало; я лише на закінченє радив би єму вибрати собі псевдонім „Четвертий иньший“ (бо три иньші вже є сталими робітниками „Діла“, — а в нагороду за труд, як критик, так і редакція „Ниви“ нехай собі побудують обширні стодоли, бо по сїм, що стало ся, можуть сподівати ся обильних жнив.

Товмач, дня 28. вересня 1911.

о. Ів. Плавко.

Італійско-турецка війна.

Надсподівано може прибрати італійско-турецка задирка вельми грізний оборот. Рухи італійської фльоти на Адриятику загрожують також державним інтересам Австрії; відомість про вмашерованє італійських війск до Превеси, що рівнає ся окупації Альбанії привела австрійську дипломатию до становища: видця на учасника.

І цілком слушно. Окупація Альбанії вдарила би дуже болючо на сферу впливів Австрії в тім краю і взагалі на цілім Балкані, де австрофільський дух, дух мирної політики зискує собі чим раз більше прихильників. Виравді Італія заперечила урядово, наче би мала які небудь ворожі наміри супроти Австрії, однак се голословне запереченє мабуть не вистарчить нашим міродатним кругам.

Віденська патриотична печать, що вилловлює настрій, нануючий в міністерстві справ заграничних дуже остро критикує італійську акцію на Адриятику і висловлює пересвідченє, що італійське правительство скоро постарая ся про покінченє сеї афери.

Другим важним моментом в ситуації є проби зльокалізованя війни. Туреччина, як звісно, вислала ноту до держав з просьбою о інтервенцію. Інаразі акція посередництва не має виду на усьіх; мирові змаганя німецького амбасадора в Царгороді тривають дальше та тепер годі предвидіти, чи і коли якийсь вислід осягнуть.

Зазначити треба, що телеграфічна комунікація з полем борби є перервана, тому нема певних інформацій; деякі вістки є супроти себе дияментально суперечні і зависимі від жерела свого походження.

На енергійнішу поставу Австрії що до італійської акції на Адриятику, закомуніковано італійське правительство слідує:

„Вісти з турецьких жерел, немов би італійська фльота бомбардувала укріпленя на побережях Адрійського і Іонського моря є в цілости фальшиві і мають на цілі введено в блуд ошіві що до італійських намірів. Італія, як посередно, так і далше стоїть на становищі ненарушеня „status quo“ на Балкані. Італійська фльота обмежує ся лише на побороване турецьких кораблів що прямують до італійських берегів, щоби загрожувати містам і торговлі Італії і лагодити ся до нападу на італійські війскові експедиції, що їдуть до Триполісу.“

В італійських кругах міста Паржа твердять, що акція італійської фльоти на Адрійскім морі викликала здивованє навіть у італійського кабінету, бо в его плані не було та-

ких намірів; сю акцію уважають за акт самоволі князя Абуццо.

„Zeit“ оголошує цікаву допись з Риму, в якій пише ся, що дипломатична акція заскочила управу війска в его підготовлюванях. Висадженє війска на сушу в Триполісі не наступить перед 10. жовтнем. Італійська фльота складати ся буде з 4 відділів. Перший, що складає ся з 10 кораблів стоїть вже під Триполісом, другий переведе блокаду інших портів, третій відпре евенуальний атак Турків, четвертий устроїть демонстрації в однім із турецьких портів. Крім того буде правдоподобно утворений пятій резервовий відділ. До обсаджєня Триполісу призначить правительство 40 тисяч жовнірів.

До Бріндізі прибув пароплав „Saba“, придержаний італійскою фльоотою за се, що віз турецьке військо до Триполіс.

До прибереж Мальти причалив англійський пароплав „Castleguard“ спізнений через бурю на мори. Корабель віз 1300 втікачів з Триполісу.

Командантом війск турецьких, змобілізованих для оборони побереж Адриятику іменувала Порта генерала Феті-баша, б. посла в Білгороді.

Вчера донесли ми вістку з Царгороду, що турецька фльота находить ся в безпечнім місці, в Дарданелях. „Tribuna“ демаскує сю вість, пущену турецькими кругами в тенденційних цілях.

Управа турецьких морських ліхтарен з порученя адміраліції погасила на Креті всі морські ліхтарні. Французький, англійський, італійський і російський консуль, як представники опікунчих держав взяли на себе відвічальність за знесенє сего зарядженя і зажадали інструкції від своєї правительств.

Агенція Стефаного доносить з Пірею, що Греція увязнала турецький корабель „Fiegerin“, підозрілий о намірене перевозу оружя до Триполісу.

По донесеням деяких часописий в Царгороді счинило ся з приводу війни просто пекло, хоч дневники звизають до спокою.

Сербія, Болгарія і Греція держуть ся об'єктивно, в Англії замітні турецькі симпатії, Німеччина пильно заходять ся о приверненє мира, становище Росії мабуть також предметове; звісно лише, що російська ескадра виїхала вчера рано з Констанції, куди — не знати.

Вістки, начеби Австрія мобілізувала 8-мий корпус, або мала намірене вмашеровати до Нового Базару, не потверджують ся і є що найвище передчасні. Становище Австрії є тісно звязанє із сусідскою поставою Італії; се дала зрозуміти Італії Австрія, висилаючи свою фльоту з Полі до південної Далматії, значить, в сусідство Альбанії, щоби Італія там не розгосподарювала ся.

Найновіші вістки з поля воєнних операцій так звучать: Після відомости, яку одержав „Льойд“, турецька фльота находить ся в порті Нагара (на кінці дарданельського проливу). Торговельним кораблям по заході сонця не вільно вже перепливати через Дарданелі.

З Лондону звіщають, що в Сутамптон урядово приарештовано чотири пароплави збудовані фірмою Топнісрот для турецького правительства.

„Tribuna“ доносить: З причини занятя парохода з турецькими жовнірами і амуніцією творить ся морський суд, котрий буде складати ся з адміралів і судових урядників. Турецький міністер війни покликав резервістів в цілі охорони альбаньського побережя від Вальони до Превеси.

Tribuna доносить, що Італійці напали і затопили турецький корабель Дерна біля Триполісу.

Хросимо бігхобити перегляду.

НОВИНИ.

— Календар. В середу: руско-кат.: Кондрата; римо-кат.: Франца. — В четвер: руско-кат.: Фоки; римо-кат.: Плакиди.

— Протест. Ми підписані, болючо діткнені безирмірною зневагою найвисших ідеалів християнських поміщеною в „Ділі“ ч. 54, з 10.

марця 1911 в статі в нагоди обходу ювілею Шевченка, підносимо сим найршучіший протест против хули на Таїнство Воплощєня Ісуса Христа з Духа святаго і Маріі Діви, ереси против св. Тайни супружєства і богохульства на Сина Божого Ісуса Христа, заявляємо нашу непоколебимо кріпку віру в сі свята Таїнства і готовість доложити всіх сил, щоб за заподіяну зневагу М. Божої і Ісуса Хр. і Маріі Д., загіраючи повірєний нам на рід, до найбільшого поступу відновя всіх в Христї. — Собор деканальний скальський в Чорноівнях великих дня 26. вересня 1911. о. Петро Мицьковський, декан, о. Т. Чубатий, о. Коч, о. Чмола, о. Л. Казновський, о. Федоровський, о. Кн. Гу. Левич, о. В. Чайковський, о. І. Кравач, о. Виснапський, о. С. Стрільбицький, о. А. Уляницький, о. Яскуляк, о. Ф. Назаревич, о. С. Левирський, о. Гр. Зінко, о. В. Мицьковський ЧСВВ., о. Т. Майн., о. С. Цар, о. І. Палагичкий, о. П. Павлюк, о. Д. Билинський, о. В. Андрощук, о. І. Брикович, о. Й. Росткович, о. Лев Мандрук, о. П. Гордівський, о. Д. Курдидик.

— **Надгробник П. Ніщинському.** Дня 18. вересня с. р. поставлено пам'ятник Петрови Ніщинському на его могилі в місті Ворошилівці, винницького повіту. Ся могила, точнїше склеп був приготовлений для семї священика м. Ворошилівки, Яровицького коло 30 років тому, в нїм поховано й самого Яровицького. Ніщинський приїздив бувало, в Ворошилівку до свого зятя — священика Домовича, котрий заступив місце Яровицького і в оден з таких приїздів року 1896 помер. З дозволу Домовича, Ніщинського поховано в родиннїм склепї Яровицьких. Після Ніщинського до сего гробу ще прилучено було одного помершого крєвного Яровицьких і нївшнього священика Ворошилівки. Взагалї в склепї, де поховано Ніщинського, поховано пятеро, вчисляючи й самого Ніщинського. Надгробник збудовано на кошти одеських земляків, та одного з Чернигівщини. Пам'ятник робили у Виниці з гниванського гранїту; має він заввишки 3 аршини і 2 вершки і своїм виглядом взагалї робить прємне вражєне.

До сеї вістки додає „Рада“ отсю примітку: Перше нїж поставили пам'ятник на могилї, треба було трохи впорядкувати саму могилу в тїм місци, де має стояти пам'ятник: цеглу в стїні заново переложено і скреплено цементом. Весь зовнїшний бїк склепу під пам'ятником теж залито цементом, щоб вітер та дощ не псували стїни. Ся робота по впорядкованю склепу провадилась під доглядом д. Стеценка. Тепер на обовязку земляків лежить придбати коштів на те, щоб обвести всю могилу Ніщинського велїною огорожею, кратками. Відповідно до розміру склепу на се потрібно прийняти двїста робованцїв. Жертви на сю справу можна надсилати до редакцій українських часописей. — *М. Біл-кий.*

— **Поновний вибір в Дрогобичи.** „Nowa Reforma“ доносить, що доповняючи вибір в місце д-ра Левенштайна відбуде ся 27 го листопада.

— **Пасивний опір залїзничників — поладаний.** Виконний комітет залїзничників у Відні ухвалив відпочити до 15. жовтня намірений пасивний опір. Відозва звучить: „Залїзничники! Домогались ся на численних зборах, щоб правительство найдалше до дня 30. вересня с. р. заявило, чи і в яких розмірах задумувє здійснити жаданя, внесені у вашім імені коалїційєю народних організацій залїзничників. Предсїдник міністрів прийняв послїд народнонїмецького Союзу і чєского одноцїльного клубу і заявив їм, що ще в першїй половинї місяця жовтня с. р. предложити парламентови закон про управлїнєне, зглядно під вїсшєне в а ш и х п о б о р і в, на основї жадань, що містять ся в меморїалї коалїції народних організацій залїзничників і що правительство поирати буде наглість відповідного внесеня. Крім сего порушити предсїдник міністрів справу сего закона з нагоди бесїди, яку задумує виголосити в справї пособляючих середняків проти дорожнєчї. Для переведєня згаданого закона мають бути вимаганї значнїйші грошевї суми. Парламентарному поладнаню переходових заряджєнь не буде правительство не прихильне. Отже в оправданя надїя, що ваше прикрє положєне з додатним вислїдом буде передискутованє в парламентї! Вашому бажаню, щоб правительство дало до означеного рєчїнця обовязуючу відповідь, стало ся по волї і звязавмо вас протє, щобсьєте мїмо виявлюваних спорадично бажань, сповняли вашу службу в нормальнїй спосїб. Народний нїмецький Союз, чєский одноцїльний клуб і польскєно

Коло заявили ся за допомогою вашим жаданям. Одначє ми заявили правительству, що наш апел про нормальне виконуванє служби полишає ся важним до 15. жовтня с. р., до сего часу надїємо ся на найдокладнїйші вїсти в справї парламентарного трактованя ваших жадань.

— **З держ. рускої гїмназїї у Виници** (на Буковинї): До I-ої класи вписало ся 141 учеників в 3 віддїлах, до II-ої 145 в 3 віддїлах, до III-ої 108 в 3 віддїлах, до IV-ої 95 в 2 віддїлах разом протє до 4-ох клас в 11 віддїлах записано 491 публичних учеників. По народности є: 466 укр.-рускої нар.; 19 нїмецької, 2 польської і 2 чєскої. По віроісповїданю є: 223 греко-кат., 189 греко-прав., 14 римо-кат. і 65 мейсєвцїв. Збір учительський складає ся з директора, 3 ст. учителїв і 11 тїм. учителїв, разом 15 сил учительських — о одну більше як минулого року. Для підмоги убогої молодєжи гїмназїяльнїє є у Виници вже від заснованя гїмназїї три добродїїні товариства, а то: „Гїмназїяльна Бурса“, „Православна бурса“ і „Шкільна Поміч“.

— **Як робить ся дорожня у Львовї?** Оден з львівських горожан звертає в „Gaz. Wiesz.“ увагу на то, що львівські купцї по більшїй частї вжать фалшиво. Він каже, що систематично вернувши домів переважує закуплений товар і перековав ся, що нїколи нема того тїлько, кілько повинно бути, при тїм характеристичне є ще й то, що чим більше якогось товару купує ся, тим більше купець не доважує. По купленю одного фунта цукру, 500 грамів, вагу его дома і перекоюю ся, що недостає майже 2 дека. Для проби куваю в другім склепї чвєрть фунта мїлкого цукру і стверджую, що замїстє 125 грамів, дали менї лиш 110 гр. або о 15 грамів менше. Чим більша і поважнїйша фірма, тим рїдшї бувають такі надужитя, хоч инодї красна вистава і пишнїй локаль не дають зовсїм запоруки за добру облєдгу. Ясна рїч, що в наслїдок таких відносин терплять найбільше бїдні люди, котрі змушенї купувати по грайзєлєрїях в малїй скїлкости товару і тонаїчастїйше на кредит дїстають его в лихїй якости а до того ще й недоважений. Коли упїнути ся, то купець оправдує ся тим, що то була лиш похибка. Але то не завсїгдї буває похибка. Дуже часто робить ся так, що на одну шальку кладе ся вагу а на другу кїдає ся досить сильно і з горї товар так, щобя він самим кинєнем переважив і не чекає ся аж вага успокоїть ся і язвочок на нїй покаже, чи добре відваженно, чи нї, лиш чим скорше стягає ся товар і пакує ся. Так робить ся досить часто і умисно.

— **Новий полк.** Цїсар розпорядив, щоби від залїзничного полку (Eisenbahn- u. Telegraphen-Regiment) віддїлено віддїли телефонїчні і телеграфїчні і утворено з вих окремай полк телеграфїчно-телефонїчний. Новий сей полк стояти буде залогою поки-що, так як залїзничний полк, в Корнаїбургу.

— **Русофїлська агїтація.** „Галичанїна“ перемїнив ся від якогось часу в еміграційне бюро на Кавказ. Не знаємо, скїльки є в тїм правди, але приводимо, вістку що агїтація „Галичанїна“ стоїть в тїснїй звязї з грубими пособїями на сю цїль, даваними галичанїн русофїлам росийским міністерством заграничних справ. Агїтацію за переселєнем на Кавказ веде Тит Кобрїнович в Добротворї (п. Іосо) і прїятель Марущака, Коробчак. Нашї власти звернуть певно пильну увагу на роботу сих панів, що хочуть торгувати мов художю нашими бїдними селянами.

— **Археологїчні знахідки.** Поблизу г. Острова, цєсковської губернїї, найдєно в землї якийсь будинок. В нїм залїзний, поржавїлий хрєст і невеликий мїдний дзвїн. Почали розкопувати далї і наткнулись на стїни, підземля; знайшли склеп із великих рїчних каменїв. Тїльки відкрили були один камїнь, звїдїля пішов такий чух, що погасєли лїхтарї і робїтники помїли. Трупїв поки що не найдєно. Знайшли тїльки фарворову пластинку, на якї змалювано бїляву дївчину, польского типу. Розкопками кермує протоверей Н. Попов. Із сумежних городів і сєл збирає ся туди багато цїкавих. Місце розкопки — сє Старе Городище, яке разом з крїпостою зруїнував в 1581 роцї Степан Баторїй.

— **Про замордованє Огїньскої.** Касаційний трибунал відкинув жалобу неважности, внесенє заступниками Каз. Левицького проти присуду прїсяялїх судїїв у Львовї з дня 1. червця 1911. р. що засудив его за убийство артистки Огїньскої на кару смертї. В мотивованє присуду зазначив предсїдник, що всі під-

несенї замїти є неумотивованї. І так що до замїту незасягненя думки медичного унїверс. видїлу що до умового стану обжалованого за-уважав предсїдник, що засягненє подїбної думки взагалї полишенє є свобідному признаню трибуналу, а лишє серед певних законних заключенє мусить ся засягнути таку думку. В конкретнїм випадку сего не було потреба, бо поборовано обороню „ragere“ знавцїв анї не виказувало недостає, анї не мїстило суперечностїй. Що до замїту в справї непоставленя додаткового питаня в напрямї помїшаня ума в чїли чину, касаційний трибунал був перєсвїдченїй, що трибунал першої інстанції не був зобовязаний до ставленя такого питаня. Із зїзнань обжалованого не можна висновувати подїбного обовязку, підчас коли зїзнаня свїдків про умовїй і духовий стан обжалованого могли бї евентуально оправдати поставленє додаткового питаня що до прїтомности по §. 2а к. з., анї що до помїшаня змислїв в хвїлї чину по §. 2с к. з. До поставленя додаткового питаня по §. 2а к. з. трибунал немав причини, бо ствержена рїчознавцями маловарнїсть Левицького по законї не усуває карї, але тїльки можна єї уважати як лагодячу обставину. Потїм радїв трибунал на тайнїй засїданю в присутности генерального адвоката над помилуванєм Левицького.

— **Вїстки в українського села.** З Немирівки, проскурівського повіта (на рос. Подїлю), пишуть в „Радї“: Осїнь. Закїнчили ся жнїва, зїбрано урожай, який вийшов у нас сего року вище середного, а місцями то й дуже високий. Дошї тїльки увесь час спїняли роботу і нївечили хлїб. Вїнци люди всеж таки мають гарний запас хлїба. По всїх помїщїцких маєтках, що лежать навкруги нашого села, не стало сего лїта робїтників. Через се вкїнци серпня (ст. ст.) на екомних полях стояли зчорнїлі від дощу копи жита й пшеницї і хвїлював на вітрї некошений овес, який на половину висипав ся.

Для сєлянських дїтїй почалась шкільна наука. В нас є двї школи: церковна і земска. Церковна досить страа і має свою поважну історїю. Мабуть для неї її молодїсть була красна, нїж старїсть, бо посвїлї стїни цїлу зиму без перестанку плачуть і плачуть. Дїтї часто слабують, лиш учитель не журить ся; ходить собі покихикує, підвєзавши шию башликом і всунувши руки в довгї кишенї своєї нагортки. Земска школа нова, простора, але збудована кєпско; з зимовими вітрами так закохує ся ова, що учительцї не раз доводить ся вибїгати на двір, щоби загріти ся. Дїтїй в обох школах повно і здає ся, як би поставили ще двї школи, тоб жалю не було. Люди в нас розуміють вагу науки, нїкляють ся про те, щоби дїтї ходили до школи, але несвїдомість і темнота панує по всїх хатах. В село приходять два примірники українських часописей, а польских газет аж три. Се через те, що половина наших сєлян — католики і шляхтичї, переконанї в своїм польскїм походженю. Мова в них не польска, а українска, значно попсована деякими польскими виразами. В нас деякі ксьондзи в костєлах говорять проповїди по українски.

— **Дорожня.** В справї щораз більше зростаючої дорожнїної язви відбудє ся зєї недїлї у Львовї цїлий ряд вїч. Перед полуднем відбували ся два великі вїча; вїче робїтників в ратушевїм подвїрїю і вїче урядникїв і учителїв в салї ратушевїй. В першїм з них взяло участь около 2 тисяч людїй рїжних станїв. Про него ми вже вчєра писали. По вїчу відбудє ся манїфєстацийний похід улицями міста. До заворушенєв не прїйшло нїгдє.

Зовсїм поважнїше було вїче урядникїв і учителїв. Взяло в нїм участь около 300 осіб. Всї бесїдники домагали ся від правительства відповідної розвязки дорожнїного питаня та управлїнєня урядничого питаня внесенєм і полагодою службової прагматїки.

В салї цивільного суду відбудє ся вїче судових офіціантїв і канцєлярїйних помїчникїв. Домагано ся загально поправи долї судових офіціантїв і канцєлярїйних помїчникїв влучєнем їх до службової прагматїки та знесенєм дотеперїшнїої контрактової системи. В справї усунєня дорожнї узвано конєчним основанєм власних магазїнїв потрібних до житя стрєдств.

В тїй самїй справї відбудє ся по полуднї в ратушевїй салї вїче краєв. союзу офіціантїв і канц. помїчникїв „Унїа“. Перєбріг вїча був дуже оживлений. В справї поправи долї і усунєня дорожнї та мешкальнїої лихви ухвалєно відповіднї рєзольуції.

В справї підвищеня платнї і проти до-

рєжнї відбудє ся мин. четвєрга в урядничїм каснїй при участї около 400 осіб вїче банкових урядникїв і кас оцадностїй. На всїх вїчах панував оден і той самїй дух. Всюди чути було самї лишє наріканя на невідрадну долю, на тяжкї часи. Як на всїх инших так і на сїм домагано ся підвищеня платнї і усунєня нївшнїої дорожнї довозом аргєнтиньского мяса, отворєня границї для ввозу худоби і збїжа та знесеня або зменшеня цда. Як вїдимо, нема нїзї вдоволеного чоловіка.

— **Убийство із завистї.** З Будаєштя звїщанють: В недїлю рано прїйшов до мешканя поручника гонведїв Лязара післанець та сказав єму, що на улицї чекає на него якийсь офіцір. Лязар вийшов з мешканя, в тїй самїй однак хвїлї стрїлїв до него чекаючий офіцір. Лязар упав смертельно ранений і небавом помер, а напасник сейчас віддалив ся. Полїция розпочала сейчас глєданя за убийником, але небавом занєхала їх, бо убийник зголосив ся сам у вїйскових властїй. Причиною убийства мала бути зависть.

— **Мало не катастрофа.** Особовий поїзд ч. 915, що їхав до Сокаля, вїхав минулої ночї около 12. год. в Корчовї в наслїдок хибного усталєня зворотнїцї на магазїновий шлях, в наслїдок чого кілько осіб дїзнало легких ушкодженєв. Перєрви в руху не було.

— **Паларня сьмїтя в Перемишлї.** Паларня сьмїтя, перша в краю, получєна з перєрїбною сего „матєриалу“ на цєгли і т. п. буде уладжєна мїстом Перемишлєм в короткїм часї. Вступнї проєкти вже готовлять ся. Се новє мїске заведєне має станути при електровнї, що буде мати сю користь, що сьмїте заступить в частї ропу до опалюваня котлїв, особєно, коли електровня має бути розширена і то в близкїй будучнїй. Розширєнє електровнї, від давна намірєне і конєчне зі зглядю на щораз більше запотребованє труду як для цїлий осьвїчуваня улиць і домїв, так також для промислових підприємств, а стоїть також в злудї з наміреною будовою трамваїв.

Оповідки.

— **В українській торговельнїй школі у Львовї** розпочинає ся наука дня 5. жовтня (в четвєр); всї записанї ученики мають явити ся в шкільнїй салї (Львівска Русь) о год. три чвєрти на 8. рано, звїдки удадуть ся на торжєстєнне богослужєне в Успенській церкві.

— **Іменованя в поліції.** Намїсник іменував концєпїстїв дирекції поліції у Львовї: Романа Новїна-Квятковського, Франца Писарского і концєпїста дирекції поліції в Чернївцях, Франца Хорвата, комїсарями поліції в етатї дирекції поліції у Львовї.

— **З залїзниць.** В „Газетї Львівській“ і „Часописї технїчнїй“ оповїдує ц. к. Дирекция залїзниць держ. у Львовї роздачу достаєвї і монтованя бляшаних констркцій мостових в км. 438,872 і 471,161 на шляху Львів-Підволочиска. Оферти належить вносити найдалше до 10. жовтня 1911 до 12. години в полуднє. Загальнї і подрїбнї услїва достаєвї можна переглєдати у віддїлї для консервациї і будови в Дирекції залїзниць держ. у Львовї, де можна також дїстати формулярї.

— **Основи перспєктивї з атласом укладу** Михайла Коця, накладом Р. Т. П. у Львовї. Є се перша книжка в українській мовї, з українсько-польско-нїмецьким словарєм технїчних слів, апробована бук. ц. к. Кр. Радою шкільною з дня 22. серпня 1911 до ч. 1078 до ужитку шкільного на Буковинї. Книжку сю мож набути по цїнї 2'10 К брош., 2'40 К опр.; в канцєлярїї Р. Т. П. ул. Монахного 12, в Книгарнї ім. Шевченка Рїнок ч. 10, або у автора Солодова ч. 1 у Львовї, в „Народнїм Базарї“ в Перемишлї, в „Вїдавничїй Спїлді учит.“ в Коломиї, і в Самуїла Равха в Чернївцях ул. Ратушева 6.

Посмертнї оповідки.

— **Онуфрїй Дякович**, ем. ц. к. ст. управитель почти, по тяжких терпїнях, упокоїв ся дня 1. жовтня у Львовї в 66. р. житя. Похорони відбудє ся нївї. В. в. п.!

— **Володимир Бриттан**, студент прав, упокоїв ся дня 28. вересня в Яворовї в 25. роцї житя. Покійний був молодцем трудолюбивим, совїсно сповняв свої обовязки, а при тїм брав живу участь в народнїм житю. При недавнїй розправї української академїчної молодїжи був пок. перєслухуваний яко свїдок звїсних кровавих унїверситетських подїй. Его смерть

прискорила в великій мірі кількадевня вля...

Промислові вісти.

Попираймо власний промисл!

В суспільній будові кожного народу визначне місце займає стан ремісників і промисловців.

Послідня перепись населення виказує, що і наші міста постійно ростуть.

Коли отже хочемо відвернути від себе грозу економічної загибелі, коли хочемо скріпити нашу національну культурну силу...

Такі і тим подібні наклепування читаємо дуже часто від кількох літ в наших часописах, календарях і тижневниках...

Наша одинока руска фабрика паперців і туток в Збаражці, котра крім канцелярського персоналу, кільканайцять руских робітників...

І була би вже упала, коли би нечужинці, котрі своїми замовленнями фабриці загинути не дадуть.

Збаражска фабрика закупила 3 машини найновішої системи до виробу туток і сировадилу велику кількість найліпшого паперу...

І продає чудові гігієнічні тутки з чисто ростинного нешкідливого паперу, котрий в горлі не спричиняє драпаня — тутки з білими як сніг устниками першого сорта...

Збаражска фабрика є оподаткована на наші народні і просвітні цілі і виплатила на то з горою близько 3.000 корон...

Ми звертаємося ддятого до нашої свідомої суспільності, до нашої духовної і світської інтелігенції, до організаторів і селян...

Наш гріш мусить ся у нас лишити, мусить кружляти як кров в нашій організмі, бо інакше грозить нам економічна загибель.

Купони Р. Т. П. принесли нам в останніх часах чималій гріш, але памятаймо, що се є лишень стряпці в нашої кєрвавці, бо даром жаден промисловец або купець і одного сотика нам не дасть.

Чужі продуценти і купці кажуть собі за

товар 20 або 50% більше над вартість платити а з сего зарібку уділяють нам маленьку частину в формі 2 або 5%.

Не маючи інших жерел доходу, мусимо і тими дарунками вдоволяти ся, але не забуваймо, що тим способом рідного промислу не розвинемо.

Жадаймо і уживаймо всюду і все туток лише з бандеролями і етикетками Руского Товариства Педагогічного, котрі виробляє збаражска фабрика.

Розвиваймо рідний промисл. „Мусимо витворити власний промисл“ отсе ключ першого руско-українського, просвітно-економічного конгресу у Львові.

Нам треба конечно стремити до витворення власного промислу, нам треба подбати, щоби гріш лишав ся у нас, кружляв, як кров в нашій народній організмі, бо інакше грозить економічна загибель.

Розуміють вагу власного промислу наші сусіди і про него дбають. Свідчить про се найновіша краєва інституція патронату для ремісників і дрібних промисловців...

„Бо культура се сила, а кріпша, коли она оперта на економічній підставі“. Коли проте хочемо, щоби наша національна відпорність і культурна сила змагала ся, то мусимо конечно подбати про власний промисл і про власний стан наших ремісників і промисловців.

Телеграми

в дня 3. жовтня.

Відень (ТКБ). Як звісно, магістрат ухвалив отворити замкнену в III дільниці при ватну ческу школу ім. Коменського, а бурм. Наймаєр застановив ту ухвалу.

Будапешт. (ТКБ). В останніх двох днях зголошено на Угорщині 11 нових випадків холери.

С. Яго ді Компостеля. (ТКБ). Тутешна часопись El Echo de Jago доносить, що капітан Пайва Кондейро, провідник монархістичних португальських загонівників, дня 1. с. м. о годнів 2. в ночи на чолі 4.000 людей з кількома арматами, мітралезами і 120 мулами вдер ся до Португалії.

Опорто. (Аг. Гаваса). 200 осіб, увязнених з приводу останніх подій, вислано до Лісбони. Оноді вечером демонстровано проти католицької книгарні і перед трема домами, в яких містять ся католицькі товариства. Одив з тих домів підпалено.

Нью Йорк (ТКБ). З Осіні (Аркансас) сповіщають, що видобуто доси по повені 400 трупів. Під звалищами лежить багато ранних, яких не можна видобути. Цілу ніч чути було стогін і кліканє о поміч. Тому, що рівночасно вибух огонь, ратункова акція натрапила на трудности не до поборення. Деякі доми унесла вода на віддаль пів милі. Великі камінні доми завалили ся, наче хатки з карт. Папує страшно нужда; на улицах лежить багато трупів страшно покалічених.

Всячина.

Лік на червінку. З причини, що в різних сторонах нашого краю лютує пошесть кровава червінка, то подаємо спосіб лічення тої страшноі хороби, щоби селяни могли ратувати свої діти там, де нема лікаря.

Відає і відповідає за редакцію Семен Горук.

Гімназійний приватист, вивривний інструктор гдає лекції, або якого небудь бюрового занятя за скромною винагородою.

Отче наш в читанях

о. Коренця дістати можна: в книгарні Тов. ім. Шевченка у Львові; у Стаудахера в Ставіславі; у Цукергандля в Золочеві; у Врутера в Тернополі; ціна 60 сот.

Лекції на селі

шукає правник, вчить добре по німецькі і французькі. Зголошена в редакції.

Гігієнічні тутки і паперці з марками і бандеролями Р. Т. П. Русини всюда і все жадаєти.

ЛЮДІ

Одинока галицько-руська фабрика туток і паперців в Збаражці.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Джістер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам різними обезпеченням в „Джістрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потручення податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Ковто в Щадниці почтовій ч. 35.527.

Ковто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3,153.745—

Уділи членські К 313.337—

Позички уділені К 3,810.183—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Пошукуєсь капельмайстра

який за умовленою заплаатою навчив би грати на дутих інструментах. Рефлектує академіка могли би при тім приготувати хлопців до гімназії Зголошена слати до „Сокола“ в Глубічку, поч. Озерани к. Чорткова.

Замовляя на осіиний транспорт

ВИН літургічних

Народна Торговля у Львові.

Table with wine prices: висше 100 літ., від 50 до 100, від 25 до 50 літр. Самородне 1-32 K. 1-36 K. 1-40 K. Геґелайс е 1-20 K. 1-24 K. 1-28 K. Герцеговинське 1-10 K. 1-14 K. 1-18 K. Австрійське 0-96 K. 1-00 K. 1-04 K.

Ціни за літру. Бочки платять ся осібно, але до двох місяців можна звернути їх до СТРИЯ, а вся почислена квота звертає ся. Фрахт вина в місця продукції до Львова оплачує товариство, а лише зі Львова замовляючий. Тисячі признає до перегляду.

Найприступніші оферти. Артисичка переплеття книжок Львів, Рижок 10 дім тов. „Кросьвіта“ приймає в переплет: всякого рода наклади. Книги торговельні і бюрові Книги церковні, Євангелія. Книги бібліотечні і т. п. Сталим відборцям і братствам церковним уділяє кредиту.

Столовий виноград

щоденно сьвіжо зриваний, солодкий, з великими ягодами, найкрасшої і шляхотної породи 5 клгр. = 3 K 50 с. — ПЧІЛЬНИЙ МІД найліпшої якості, чистий і природний 5 клгр. бляшанка 6 K 90 с.

L. Altney Versecz 4, Ungarn. (9—10)

Розклад їзди залізниць у Львові.

Table with train schedules: Відїзд, Головний дворець, Приїзд. Columns for departure and arrival times for various stations like Кравів, Мшана, Підволочиска, Красне, Чернівці, Станіслав, Коломия, Стрий, Лавочне, Пустомити, Самбір, Любів, Сянка, Рави руска, Влаець, Сокаль, Бруховичі, Янів, Яворів, Підгайці, Винники, Стоянів.

Table with train schedules: Відїзд, Підзамче, Приїзд. Columns for departure and arrival times for stations like Підволочиска, Красне, Підгайці, Винники, Стоянів.

Table with train schedules: Відїзд, Личаків, Приїзд. Columns for departure and arrival times for stations like Підгайці, Винники.

* поспішній поїзд. поїзд поки що не їздить. А від 1/6 до 5/9. В від 18/10 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. В від 7/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Г від 1/6 до 31/8 щоденно. Д від 14/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Е лише в неділі. З від 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботи і неділі. Л від 1/5 до 30/9 щоденно. Н від 1/6 до 31/8 в неділі і свята. П від 10/5 до 30/9 щоденно.

З друкарні В. А. Шийковського.

